

21.4.2017

Hallintovaliokunta
EDUSKUNTA

Viite: Sote- ja maakuntauudistus (HE 15/2017 vp)

Asia: Asiantuntijakuuleminen 28.4.2017, KUUMA-seudun muistio

Kymmenen Uudenmaan kunnan muodostama KUUMA-seutu kiinnittää eduskunnan hallintovaliokunnan huomion maakuntalakiluonnokseen. Uskomme, että toteutuessaan Uudenmaan maakunnan määrittelyminen yhdeksi vaalipiiriksi maakuntavaltuuston vaaleissa johtaa demokratiavajeeseen. Tilanne on ratkaisevasti huonompi pääkaupunkiseudun ulkopuolella asuvien äänestäjien ja ehdokkaiden kannalta eduskuntavaaleihin nähden.

Maakuntauudistuksen lakiesityksessä lähdetään siitä, että jokainen 18 maakunnasta muodostaa yhden vaalipiirin. Uudellamaalla se merkitsee sitä, että maakunnan yksi vaalipiiri muodostuu nykyisistä, suomalaisittain jo hyvin suurista Helsingin (noin 650 000 asukasta) ja Uudenmaan (noin 1 000 000 asukasta) vaalipiireistä. Tämä johtaa siihen, että kynnys päästä maakuntavaltuuston jäseneksi on poikkeuksellisen korkea pääkaupunkiseudun ulkopuolella asuvien ehdokkaiden kohdalla.

Myös ehdokkaiden keskimääräiset kampanjakustannukset nousevat merkittävästi nykyiseen verrattuna. On selvää, että se näin ollen lisää eri väestöryhmiin kuuluvien ehdokkaiden epätasa-arvoisuutta maakuntavaltuustopaikan saamisessa, koska todennäköisesti ehdokkaat kustantavat lähinnä itse vaalikampanjakustannuksensa.

Tutkimukset osoittavat, että nuorimmat ehdokkaat kärsivät eniten vaalipiirien koon suurentuessa. On havaintoja myös siitä, että naisehdokkaat ovat miespuolisia ehdokkaita huonommassa asemassa läpipääsyn suhteen. Tämä olisi tietenkin Uudenmaan maakunnan kannalta epätoivottava vaalien lopputulema.

Asia ei ole kuntalaisdemokratian ja läheisyysperiaatteen näkökulmasta vähäpätöinen. Maakuntalakiin tulisikin tehdä tältä osin korjaus ennen sen hyväksymistä eduskunnassa.

Ystävällisesti,

KUUMA-seutu

Antti Kuusela
yhteistyöjohtaja
KUUMA-seutu liikelaitoksen johtaja